

Ke komplexnímu popisu adjektiv s potenciálně reduplikovaným sufixem *-li(li)-*

čtvrtek 4. 4. 2013, 14.15–15.30, místnost č. 104

Eva Lehečková

Přednáška vychází z předpokladu charakteristického pro soudobé konstrukční přístupy k jazyku, a to že znát jazyk znamená znát všechny relevantní aspekty (od fonetických přes morfologické po pragmatické) ovlivňující správné používání jazyka jako celku i jeho jednotlivých jednotek. Tento předpoklad pak vede k preferenci nemodulárního pojetí jazyka a reprezentace jazykové znalosti, takže ve vlastním lingvistickém popisu se rysy relevantní pro náležité užití jazykové jednotky (slova nebo fráze) uvádějí pohromadě, i když by bylo možné je přisoudit různým jazykovým rovinám/modulům.

V přednášce ukážu, že tento způsob „amalgamovaného“ popisu může být výhodnější pro adekvátní popis určitých jevů. Toto tvrzení doložím na analýze funkce skalárních adjektiv s potenciálně reduplikovaným sufixem *-li(li)-*, srov. např. *čist'ounký – čist'oulinký – čist'oulinký*, *malinký – malilinkatý* apod. Daná adjektiva jsou skalární v tom smyslu, že označují nějakou škálu vlastnosti, jež může být podle soudobých sémantických teorií skalarity buď uzavřená, polouzavřená nebo otevřená (viz např. Kennedy – McNally, 2005). Dočekal a Kučerová (2010) vytvořili formálněsémantický popis těchto potenciálně reduplikovaných adjektiv, v němž tvrdí, že reduplikační sufix *-lil-* je citlivý vůči skalární sémantice adjektiva a pojí se pouze s adjektivy denotujícími uzavřenou škálu. Reduplikace tímto sufixem se tak vedle jiných testů navržených v odborné literatuře stává kritériem pro klasifikaci dvou typů skalárních adjektiv.

V přednášce představím alternativní popis těchto adjektiv, který budou charakterizovat následující vlastnosti: a) bude vycházet z teoretického předpokladu zmíněného výše; b) bude empiricky podložený reálným výskytem těchto adjektiv, doloženým korpusovými a internetovými sondami; c) bude kromě morfologické struktury a sémantiky adjektiv zohledňovat i některé pragmatické a diskurzivní rysy konvenčně spjaté s užíváním těchto adjektiv (zejména emocionální konotace a téma a žánr textů, v nichž se užívají). Ukážu, že takový popis umožňuje osvětlit distribuci sufixu *-lil-* v těch případech, kdy není odvoditelná ze skalární sémantiky příslušného adjektiva.

Literatura:

Dočekal, M. & I. Kučerová (2010). *On the scalar representation of total and partial adjectives:*

Evidence from reduplication. Handout of the talk presented at the conference Sinn und Bedeutung 15, Saarbrücken, September 9-11, 2010.

Kennedy, Ch. & L. McNally (2005). Scale structure, degree modification and the semantic typology of gradable predicates. *Language*, 81, č. 2, pp. 345–381.